

ERDEI MAGYARÁG

Feladó szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul Nagypiacférfi 4 Telefon: 380

Ara 1 lej
IV. évfolyam 18 sz.
1935. január 18
Péntek

Megkezdődött a menekülés a Saar-vidékről

Befogadja a Szovjet a Saar-vidéki kommunistákat

Moszkva mellett munkatáborba helyezik el a menekülőket. -- Franciaország nyolcezer emigráns elhelyezését készíti elő

Francia-német együttműködésben bizik a párisi sajtó

Berlin, január 16.

Göbbels propaganda miniszter, tegnap este fél millió ember előtt beszédet a Saar kérdésről és a nemzeti szocializmus nagy győzelmének minősítette a választást.

Ezzel egyidőben Saarbrückenben is felvonulást tartott a Német Arcvonal s a tömegek előtt Papan beszédet, aki mint ismeretes a Saarvidéken lakik Brebachban a Német Arcvonal elkérte az angol megszálló csapatok zenekarát, melyet azok készséggel becsajgattak az ünneplők rendelkezésére.

Hitler táviratban üdvözölte Bürgeret az Arcvonal vezetőjét, aki előtt halálát fejezte ki.

Páris, január 16.

A biztonsági rendőrség főnöke nyilatkozott a lapoknak és kiemelte, hogy egyelőre Toulouse mellett helyezik el a saarvidéki menekülteket. A másik tábor Bordeaux mellett állítják fel. Összesen 8000 embernek készítenek itt szállást. Ez az elhelyezés persze csak ideiglenes, mert az emigránsok elhelyezése a Népszövetség hatásköré alá tartozik.

A német távirati iroda ezzel szemben úgy véli, hogy csak kevesen fognak emigrálni, mert a Németország ellen szavazóknak ha nek szava sem fog megőrizni.

A Genfben megjelenő Journal de Geneve arról ír, hogy a saarvidéki választás nagy ellentétek felelőssége. A választás részint megvonja a Saar vidék kormányzását a Népszövetségtől, másrészt viszont a szavazás a Népszövetség sikere. A lap végül Németország visszatérését sürgeti.

A saarvidéki hármass bizottság összeült és Aloisi báró elnöklése alatt megszövegezte a tanács elé terjesztendő javaslat szövegét. Ugy tudják, hogy a tanács már pénteken a legkésőbb szombaton kimondja a Saarvidék visszacsatolását.

Genf, január 16.

Szerdán délután újból összeült a saarvidéki hármass bizottság, hogy döntsön több fontos kérdésben. Az Aloisi báró elnöklése alatt levő bizottság hír szerint a következő kérdésekben dönt: 1: Mikor adja át a Népszövetség Németországnak a Saar-vidéket? 2: Mikor vonulnak ki a nemzetközi csapatok? 3: Ki optálhat francia állampolgár-

ságra? 4: Hogy viszik ki vagyonukat az emigránsok? 5: Mi lesz a köztisztviselők sorsa és miképpen adják át a társadalombiztosítót Németországnak?

Moszkvai jelentés arról számol be, hogy

a szovjet már intézkedett a saarvidéki kommunisták befogadásáról. Először Moszkva közelében egy kis városban telepet állítanak fel, ahol a kommunisták munkát is kapnak.

A városka nevét Vörös Saar-ra keresztelik majd át.

A francia lapok mérlegelik a francia-német közeli edés lehetőségét és latolgatják a

a saarvidéki választásoknak gyakorlati eredményét. Megálapítják, hogy Hitler nyilatkozata okvetlenül békülékeny volt s egyben azt is leszögezi, hogy úgy a francia, mint a német közvélemény türelmesen várja a békés együttműködés útjának előkészítését.

Az angol lapok a megnyugvás hangján írnak a saarvidéki választásról és úgy vélik, hogy a Saarvidék népe európai bouyodlnat előzött meg. Lengyelországban is nagy megnyugvást keltett az eredmény és a Gazeta Polska Hitler ismeretes nyilatkozatát emeli ki különösképpen.

Bukik Slavescu pénzügyminiszter?

Tulzott adóemelési politikája renditette meg a miniszter helyzetét. -- Tatarescu veszi át a pénzügyi tárcát

Bucuresti, január 16.

A déli fővárosi lapok egyre komolyabb hangon írnak arról, hogy Slavescu pénzügy miniszter lemondása befejezett tény. A lapok szerint Slavescut a tulzott adóemelési irányzat buktatta meg. A kormány úgy látszik belátta, hogy lehetetlen az adózó polárookra még újabb terheket róni és Slaves-

cu levonva a következtetést, lemondott a tárcájáról. Helyét egyelőre maga Tatarescu miniszterelnök veszi át. Tatarescu azonban csak a szellemi vezető, az adminisztratív részt Mitita Constantinescu mellett Leon alminiszter fogja végezni, akit a kereskedelmi miniszteriumból helyeznek ide.

Véletlenül agyonlőtte magát a tamasdai jegyző

A fegyver golyója csak kezét furta át, de a seb elmérgesedett és a szerencsétlen ember halálát okozta

Salonta, január 16

Megdöböntő halálos baleset történt Tamásda községben. Hent Dezső tamasdai jegyző kedden délután vadászfegyverrel tisztogatta. Azt gondoja, hogy a fegyver nincs megtöltve, meghuzta a ravaszt. Abban a pillanatban a fegyver eldördült és a jegyző balkezét a golyó keresztülfurta. A baleset

először nem látszott veszedelmesnek, de később a jegyző fájdalma olyan nagyok lettek, hogy be kellett szállítani a salontai kórházba. Itt nyolc órán keresztül kínlódott Hent Dezső, de úgy látszik az orvosok nem tudtak segíteni rajta, mert ma hajnalban meghalt. Az ügyesség a különös szerencsétlenség ügyében elrendelte a vizsgálatot.

Figyelje legközelebbi tombolánkat!

A követ kezét fog

Pár nappal ezelőtt épületes jelenetnek szenteltünk azok a bucarestiek, kiknek útja véletlenül a kereskedelmi minisztérium épülete előtt vezetett el. A Szovjet első követe Osztrovszky Mihály ur, pardon Osztrovszky Mihály elvtárs tette látogatását Manolescu-Strunga kereskedelemügyi miniszternél s mikor a látogatás véget ért, sietve ment a kapu előtt várakozó autója felé. A miniszteri portás szolgálatrakészen állt az autó előtt s mikor a követ megérkezett szélesre tárta a lakkozott ajtót. Osztrovszky ur udvariasan kalapot emelt a portás előtt, majd mielőtt az autóból szállt volna elkapta a kezét és melegen megszorította. A következő pillanatban pedig már bent ült az autóból és intett a sofőrnek. Az autó elrobogott.

A körüli állók bambán nézték ezt a jelenetet és a portás — szegény — levegő után kapkodott.

Mielőtt a különös kézfogás esetleges és várható következményeiről írunk meg kell említeni, hogy a szovjetnek sok baja volt a követével. Mikor a Szovjet megalkult s szükségessé vált a követek kiküldése, a Szovjet vezetősége, kijelentette, hogy ők sehova sem küldenek nagykövetet csak követet. A nagykövetség mondták Moszkvában elavult és értelmetlen s ami fő szükségletlen. Tudni kell viszont, hogy követ és nagykövet között lényeges a különbség. A nagykövet bármikor s bárhol köteles fogadni az illető állam enőke vagy királya és éppen így bármikor köteles fogadni a külügyminiszter is. A követet viszont csak a külügyminiszter köteles fogadni és az államfő csak ha kedve tartja. De lehet képzelni mi a különbség egy döntő eseményénél, valamelyik ország követe azonnal és közvetlenül az államfővel vagy pedig csak a külügyminiszterrel érintkezhet. A nagykövetség tehát nem teher, hanem előjog, melyet csak nagyhatalmak élhetnek és kis államoktól a nagy államok nem is fogadnak el nagyköveteket, csak követeket. Csakán Belgium kivétel. Ez az ország a világháborúban szerzett érdemeiért nagykövetet küldhet Angliába és Franciaországba. Így történt aztán, hogy rövid idő múlva a Szovjet is megmondta magát és követet minthetővé nagyköveteivel cserélte ki. De először okoskodtak.

Most meg itt van ez a kézfogás. Hát mi ez kérem? Ennek mi értelme jelentősége vagy célja van? Alighanem semmi, vagy pedig nagyon kevés. A szovjet követ valószínűleg így akarta kimutatni azt a tulzolt és viruló demokráciát, mely a Szovjetben dúl. A követ kezét fog egy portással, tehát a Szovjetben is kezét fog Sztalin a munkásokkal. Szép, de szomorú. Mert vízszelünk meg a szegény portás helyzetét a kézfogás után.

Valljuk be, hogy neki nagyon kellett lenniül iótt ez a tulzolt udvariasság. Kétféle dolog, ha egy követ lekezel egy portással, de kérdés milyen követ. Ha történetesen a francia követ ilyen kedves és lakozó: nincs semmi baj. De a Szovjet megbízottja? Gyanus, nagyon gyanus. Hát ha szovjet kém a portás? Hát ha a kézfogás titkos jel? Biztos, hogy nem így van, de a követ mégis kompromitálta a portást s nem csodálkoznánk, ha a szegény ember pár nap múlva beálltana a követségre s így szólna: Uram, adjál kenyeret a családunknak, mert a kézfogásod miatt elbocsátottak.

Egyszóval ártalmas a nagyurakkal való parolázás vagy amint mondani szokás. Nem jó nagyurakkal egy táblán eszesznyt enni.

Jogerősen felmentették Bethlen György grófot az államellenes izgatás vádja alól

Cluj, január 16.

A cluji (kolozsvári) törvényszék tegnap hirdetett ítéletet Bethlen György gróf, a Magyar Párt elnökének ismeretes sajtóperében. A per vádlottai dr. gróf Bethlen György dr. Zágony István, dr. Gál József, Hexner Béla és dr. Fábrián László, akiket az ügyészség azért helyezett vád alá, mert a néhány évvel ezelőtti megtartott választások során a "Keleti Újság" hasábjain cikkek jelentek meg a választási sérelmekről, amelyek az ügyészség vádirata szerint kimerítették az izgatás tényköörülményeit.

A tegnapi nap folyamán a védők mondták el beszédeiket, amelyekben védenek felmentését kérték, rámutatva arra, hogy

a kifogásolt cikkek nem tartalmaznak izgatást. Az utolsó szó jogán a vádlottak felmentését.

Bethlen György gróf pedig igazságos ítéletet kér.

A törvényszék rövid tanácskozás után

gróf Bethlen Györgyöt dr. Fábrián Lászlót és Hexner Bélát bűncselekmény hiányában felmentette,

míg dr. Gál József és dr. Zágony István ügyében új tárgyalást tűztek ki, amelyet január 22-én hármastanács tárgyal le.

Az ügyész megnyugodott a felmentés ítéletében és így az jogerős.

Kékkővel megmérgezte magát egy fiatalember Oradeán

"Nem érdemes élni, mert mindennap új harcot kell vívni a kenyérért" -- mondotta kórházi ágyán az öngyilkos

Oradea, január 16.

Tegnap délelőtt tragikus öngyilkosság történt Oradea (Nagyváradon). Vértess László 18 éves szabó kékkő oldatot ivott és súlyos állapotban szállították a kórház belgyógyászati osztályára. Vértess László, aki a Strada Leaganu-ului (Bölcsőde) utca 38 szám alatt lakott szorgalmas, gyekvő fiatalember volt s hozzátartozói nem tudják

elképzelni, mi készítette végzetes tetteire. A kórházban kihallgatták, de nem volt hajlandó megmondani, hogy miért lett öngyilkos.

— Nem érdemes élni, nincs értelme az életnek — mondta makacsul — mert mindennap új harcot kell vívni a kenyérért.

A fiatalember állapota igen súlyos, de remélik, hogy sikerül megmenteni az életnek.

Munkában a Markó-uccai fogházból megszökötti rabok

Bertörttek egy szentesi bankba, majd kitesztották az országuton egy szánkó utasait

Budapest, január 16.

A múlt éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a Nemzeti Hitelintézet szentesi fiókjába és megfúrták a páncélszekrényt. Erede ményt azonban nem tudtak elérni, mert munkájukban megzavarták őket. A bandák elmenekültek és a csongrádi országúton megtámadták egy szánkó utasait, akiket leütöttek és kiraboltak, majd otthagyták őket az útszélén, a szánkón elmenekültek.

A kirabolt utasok megadták a betörők személyleírásait, amelynek alapján a rendőrség bevezette a legerélyesebb nyomozást. — Miután ez a személyleírás tökéletesen ráillik a Markó-uccai fogházból megszökött fogyókra, nagyon valószínűnek tartják, hogy ezek követték el az utonál ást. A Markó-uccai szökevények közül ugyanis hármát elfogtak már, de am ási négy még mindig szabadon van.

Săcuenii (Székelyhidi) hírek

— A napokban kint járt dr. Bancilla prefektus intézkedésére a mostani interimárbizottság helyébe új tanácsot fognak választani. Ugy hallottuk, hogy a liberális párt a Magyar párttal akar paktumot kötni. A napokban köztudomásúvá válik, hogy ezek a paktum tárgyalások milyen eredményre vezettek.

— Vasárnap január 14-én a Kath. Ifjúsági Egyesület Balázs Magda tanítónő vezetése alatt nagymiséri műsoros estélyt rendezett báljal egybekötve.

— Január 14-én volt Săcueni (Székelyhida) a kiképzendő 18—19 éves ifjak sorozása, melyen több százan jelentek meg a község előtt.

zása, melyen több százan jelentek meg a község előtt.

— Öngyilkossági kísérlet Uzoni Ferenc 24 éves pincért a napokban elbocsátották állásából. Továbbra is Săcueni (Székelyhida) maradt, ahol egy kis leányt látogatott. A napokban vacsorára hívták meg és vacsora közben egyszer csak lefordult a tálról. Azonnal orvost hívtak és csak gyors mosás után tudták feléleszteni. Kihallgatásakor azt mondta, hogy nagyon fájt a feje és bevett vagy 10—12 aspirint, hogy fájdalmait szüntesse és attól lett rosszul. A falusi verzió szerint azonban egy kis szerelmi ügy van a háttérben és ez készítette az öngyilkosságra. Ma már túl van minden veszélyen.

Kicszerélik az összes ércpénzeket

Bucuresti, január 16.

A Rador hivatalos távirati iroda jelenti: Slavescu pénzügyminiszter meghesztelt tartott minisztertanácsaival. Ugyanis a pénzügyminiszter mindenképpen ki akarja küszöbözni azt a két milliárd deficitet, úgy akarja elintézni, hogy kivonják a forgalomból az egy és két lejese, valamint az 5 és 20 lejes ércpénzeket, mert ezek igen jó és értékes érből vannak. A bevonás után olcsóbb érből készült pénzeket fognak kibocsátani,

valamint 50 és 200 lejes ércpénzeket. Ebből mintegy két milliárd lej nyereség lenne. Egy milliárdot a bankjegyfedezethez csatolnának, a másik milliárdot pedig a költségvetési deficit kiküszöbölésére használnák. A költségvetést a pénzügyminiszter ugyan csak 18 és fél milliárd lejre állapította meg, de több mint bizonyos, hogy az egyes miniszterek nem fognak belemenni tárcájuk költségvetésének redukciojába.

Két évi nehéz börtönre ítélték Török Ferenc esperes-plébános rágalmozóját

A törvényszék nem fogadta el a vádlott elmeállapotának megvizsgálására vonatkozó javaslatot

Mercurea Ciuc, január 16.

Emlékeztet, hogy a mercureaci (csikszeredai) törvényszék államellenes izgatás címen öt évi elzárásra ítélte Török Ferenc volt ciumani (gyergyócsomafalvi) jelenleg erneul-marei (nagyernyei) plébánost. A tábla azonban megsemmisítette az ítéletet és újratárgyalást rendelt el, amelyen a bíróság bűncselekmény hiányában felmentette a súlyos váddal illetett papot.

Mint ismeretes, az ügyészség annak idején Pál János vallomása alapján adta ki a vádiratot a pap ellen. Pál eskü alatt tett vallomást a pap ellen, de

vallomását a novemberi tárgyaláson visszavonta.

A tárgyalás lezajlása után Pál hamis tanúzás címen letartóztatásba helyezték és megindították ellene az eljárást. A tegnapi tartott főtárgyaláson a védő javaslatot tett a vádlott elmebeli állapotának megvizsgálására, amit a bíróság elutasított, majd kihirdette az ítéletet, amelynek értelmében

Pál Jánost két évi nehéz börtönre és politikai jogainak három évre való felüggasztására ítélte.

Az elítélt és védője felelősséget jelentettek be.

Elárulta a harang a templomfosztogatókat

Constanta, január 16.

Különösképp járták meg Poarta Alba községben azok a tolvajok, akik a templomba mentek, hogy kirabolják a perselyt. Amikor már mindent összeszedtek és kifelé siettek a templomból, az egyik tolvaj kezébe egy kötélrészlet akadt. Ijedtében a tolvaj

meghúzta, mire a templom harangja megszólalt. Azonnal elszaladtak a lakosok, akik azt hitték, hogy tűz van. Még a templom ajtajánál elcsúszott a pórutját tolvajokat, akiket jogos dühükben még el is vertek. A csendőrség átadta az ügyészségnek a négy templomrablót.

Felrobbant a benzintartály -- 18 ember halálosan megsebesült

Newyork, január 16.

Hudsonvilleban hatalmas robbanás történt. Egy benzintartály, amelynek faburkolata volt, hirtelen kigyulladt. Nagy tömeg ember gyűlt össze, hogy nézze a tüzet. Egyszerre hatalmas dördülés ráta meg a levegőt és a benzintartály a levegőbe repült. A tömeg nagyrésze a szertecsapódó benzintartály égő benzinnel öntözött le. Suynos sebülések is történtek. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy a különös tüzet és robbanást mi okozta.

Újabb jelentés szerint a robbanás súlyos sebesüléseket is okozott. A jelentés

arról számol be, hogy 18-an olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy életbenmaradásukhoz nincs remény.

Töltőtoll javításokat

minden márkához gyorsan és olcsón vállal

Pásztor Ede

papír és írószerekáruháza

Január 24-én jön haza Titulescu

Bucuresti, január 16.

Az Adeverul több lappal ellentétben azt írja, hogy Titulescu nem a külpolitikai komplikációk miatt nem érkezett haza, hanem január 16-23-ig tartó genfi konferencián vesz részt. Azután 24-én érkezik Bucurestibe.

Newyorkban nyár van

London, január 16.

A Reuter iroda jelenti: Newyorkban nyár van. A hó mindenütt elolvadt és a fák szinte napok alatt kirügyeztek. A hirtelen olvadás azonban veszélyezteti a newyorki környéket. Nagyon sok mezőség viz alatt áll. A kár most már ebből a szempontból nagy.

Petroleumautó és szekér súlyos karambolja

Ploesti, január 16.

A ploesti országúton egy autóciszterna, amelyben petroleum volt, összeütközött egy szekérrel. Iordache Sandu Cucului községbeli lakos, Ploestiből Bucuresti felé igyekezett szekérével. Egy kanyarlatnál hátulról a szekérbe szaladt a Ploesti 1818 számú autóciszterna, amely a "Concordia" petroleum tulajdona. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a lovak megdöglöttek a gazdákkal pedig súlyosan megsebesült. A súlyosan sérült gazdát beszállították a ploesti kórházba, ahol ápolás alá vették. A sofőrt pedig őrizetbe vették. Kihallgatása még folyik.

Késelés az esküvőn

Bucuresti, január 16.

Az egyik táncszalonban esküvői mulatságot tartottak, amelyen Parasert Stefan 33 éves munkás összeesett a rokonság egyik tagjával. A veszekedésből verekezés lett, amelynek során Parasert megkéselték. Halálukra szállították be a kórházba. A rendőrség megindította a vizsgálatot. Az esküvői mulatság valamennyi szereplőjét a rendőrség őrizetbe vették, hogy megtudják, ki késelte meg Parasert. A legérdekesebb a dologban, hogy a kést, amivel a munkást megszúrták, sehol se találják.

RÁDIÓMUSOR

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti: 13: Vizálás. Lemezek. 14: TTőzsde, hírek. 14.30: Könnyű lemezek. 18: Szalonzenekar. 19: Hírek. 19.15: Szalonzenekar. 20.30: Közvetítés az Operaházból. A szünetekben beszélő újság.

Budapest: 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. Utána: Felolvasás. 13.05: Hidy-Gyulai Mária hegedű zongorakísérettel. 14: Varga Imre magyar nótákat énekel. Bura József és cigányzenekara kísérettel. 17.10: Negyvenezer szó fránként. Polák Antal előadása. 18: Gazdatanfolyam, 18 és 35: közvetítés kávéházból, szalonzenekar műsora. Kalmár Pál énekszámával. 19.25: Angol nyelvoktatás. 20: Dalkör, bemutató hangverseny. 21.40: Az ügyességről. Huszár Károly csevegése. 22.15: gramofon és közen: A rádió külügyi negyedőrája 23.40: Katonazenekar, szünetben: Franciányelvű előadás.

3. oldal.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935. JANUÁR 18.

A POTYAUTAS

2

— Nagy kár, hogy nem indították egy héttel előbb a léghajójukat — vágott közbe Hand élénken — Akkor legalább azon jöhettem volna Európába. Így pedig kénytelen voltam hajóra szállni, bármennyire sürgős is volt a dolgom. Szabad tudnom, miért akart mindenáron beszélni velem?

— A légiforgalmi társaság megbízásából jöttem, nagyon komoly kérelemmel. Bár én magam angol állampolgár vagyok, az Óceáni társaság amerikai vállalkozás. Sajnos, nagy szerencsétlenség ért bennünket.

Kétségbeesett mozdulattal hallgatott el Hand figyelmesen nézte a szeme sarkából.

— Nem felelne végre a kérdésemre mr Hardwick? — kérdezte Hand idegesen. Mit ohajt kérem tulajdonképen?

— Gyilkosság — suttogta mr Hardwick rekedten — Gyilkosság történt a "Jupiter" nevű léghajónkon.

Megrezszentem Gyilkosság történt a legelső léghajón, melyet rendszeres közlekedésre használtak az óceánon át. Nem tudtam sehogysem megérteni.

— Nem tudná elmondani a körülményeket? — sürgette Hand.

— Egyet-mást tudok, de nem sokat — felelt mr Hardwick — A neve Horton P Lyons. Már úgy gondolom, annak, akit meggyilkoltak. És utas volt a léghajón mr Hand. Utas volt — A lakása? — Newyork Park Avenue 75. Imént néztem meg az utasok névjegyzékében.

— Köss össze a sürgönyhivatallal Clark — intett nekem Hand — És mi más felvilágosítást adhat még mr Hardwick?

A telefonhoz léptem és kértem a sürgönyhivatalt. Várás közben hallottam mr Hardwick sovány, felvilágosításait.

— Nagyon keveset mondhatok — folytatta beszámolóját — mr Waters, az elnökünk, hiszen tudja talán többet tudna mondani. Jelenleg Angliában van, pillanatnyilag Croydonban. Eppen most telefonált londoni irodánkba, az imént kapta drótnélküli távbrón a szörnyű hírt a Jupiterről. Finch kapitány híradásából annyit tudtunk meg, hogy Lyonst meggyilkolták a kabinjában. Senki sem sejtte, ki lehetett a gyilkos.

A sürgönyhivatal jelelkezett Hand odasietett és átvette a kagylót. Miután sietve bemondta, hogy a sürgönyt az óceáni légiforgalmi társaság számlájára könyveljék, következő üzenetet mondta be Gerrity rendőrfelügyelőnek Newyorkba.

"Kérk azonnal részletes felvilágosítást Horton P Lyonsról, Newyork City, Park Avenue 75. Választ Jupiter léghajóra kérem Sürgősség élethevő — Hand"

Letette a kagylót és ismét hozzánk fordulva mondta: Azt is megemlíthette volna mr Hardwick, hogy a "Jupiter" három órával ezelőtt indult Croydonból Newyorkba.

— Igen én ugyanis,

— Ami egyébként teljesen felesleges is lett volna, miután ma reggel olvastam a Timesben, hogy a léghajó ma reggel 8 órakor indult Párisból és megállt Croydonban. Lyons Franciaországban vagy Angliában szállt fel? Le Bourgetben.

— Még egyéb felvilágosítást is tud adni talán? — Semmit mr Hand. De azzal a megbízással küldtek ide, hogy, hogy

— Hogy menjek a Jupiter után? — szakitotta félbe Hand — és oldjam meg ezt a rejtélyes esetet?

— Valóban erről van szó, — kiáltott mr Hardwick Hajlandó elvállalni?

— Világos dolog.

— Hát ezt meg hogy értsem? — Kicsit szédültem — Mit képzelsz tulajdonképen. Hand? — kérdeztem.

Hand mentegetőző pillantással fordult mr Hardwickhez.

(Folyt. köv.)

Tömegesen tartóztatják le a macedónokat Bulgáriában

Sofia, január 16.

A kormány rendeletéből ismét igensok embert tartóztatnak le. A letartóztatottak között van Glavinov, Robof, Atanasof és Stoinof hírhedt komitácsevezérek akik nagyon sok rablógyilkosságot követtek el. A letartóztatottakat Lovaci városba szállították. Letartóztatásukra az adott okot, hogy

néhány nappal ezelőtt a letartóztatottak és a rendőrség között Sofia egyik külvárosában összeütközés támadt, amelynek során több rendőrt megsebesítettek. A letartóztatott macedónok valamennyien Protogirof terrrorszárnyához tartoztak, aki udvarevó leg Mihailov mellett küzdött.

Amikor a férfi részegen jön haza

Revolveres botrány egy székelvöldi állomáson

Órákon át tartó lövöldözés után derült ki, hogy az egész botrány -- tévedés következménye

Ditrau-Ciuc, január 16.

Tragikomikus eset történt Mures-Izvor állomáson. Egy Pripon nevű pályafelügyelő részegen tért a mult este haza. A szobában a földön papirdarabkákat vet észre. Felvete és az asztalhoz ülve egy levelet böngészett ki, amelyet Mirea forgalmi tisztviselő írt a feleségének. Az ittas ember erre se szó, se beszéd alaposan helybenhagyta az asszonyt, aki ijedtében elfutott az állomásfőnökhöz. A pályafelügyelő, akit még jobban dühösített az asszony elfutása, revolverrel fellegy verkezve elment az állomás épülete elé, ahol az emeleti ablakokra kezdett lövöldözni. A szolgálatban levő váltóőr feleszaladt a lépcsőn, hogy figyelmeztesse az állomásfőnököt.

Ez viszont azt hitte, hogy a részeg pályafelügyelő jön, kinyitotta az ajtót és szintén löni kezdett. A szerencsétlen váltóőr visszaszaladt. Lent állott azonban a másik revolveres, aki viszont azt hitte, hogy az állomásfőnök jön és ismét lövöldözni kezdett. A váltóőr, reszkette mindaddig várt megápulva, amíg a golyók elfogytak. Közben Mirea forgalmi tisztviselő is annyira megijedt, hogy elfutott. A lövöldözésre a csendőrség is kivonult és őrizetbe vette a pályafelügyelőt. Kitért, hogy az egész botrány tévedésből keletkezett. Ugyanis Mirea forgalmi tisztviselő azt írta az asszonynak, hogyha férje hazajön küldje hozzá, mert beszélni akar vele. A vizsgálat folyik.

„Az első tecske“

Román utlevéllel hazaérkezett Oroszországból egy 70 éves kereskedő

Harminc évvel ezelőtt ment ki Oroszországba, ahol a legkülönösebb kalandokat élte át

Braila, január 16.

Az első fecske megérkezett. Megjött az első ember Oroszországból román utlevéllel. Filipescu Hristunak hívják 70 éves kereskedő és 30 évvel ezelőtt ment ki Oroszországba. Élete különös kalandok sorozatából áll.

Hristu Filipescu jómodu turórkoreskedő volt Brailában. 1904-ben egy barátjával elment Oroszországba, ahol a világháború alatt is jólmenő turórzületet tartott fenn. A bolsevizmus kitörésének hírére Sepastoba ment, hogy hazaiöjjon. Olyan sok menekült volt már akkor a városban, hogy nem tudott idejébe elindulni, így társával egy Sibiuból való Frecea Dumitru nevű emberrel a Kaukázusba ment. Itt maradtak, míg le nem esendenedett a bolsevista vihar. Muid Ecaterindar városba mentek, ahol 1928-ig napvserüen kifelesztett turórzületbe fortak. 1928-ban az öt éves érv szerint mefosztották őket vasvonuktól és ők is az állami fizetéses alkalmazottai lettek. Volt még két román, akik nem igen bírták az cteni életet, azért mindent meonróháltak, hogy kijussanak Szovietoroszországból. Hármán neki is indultak a határnak és feienként 200 rubelt ígértek annak a G. P. U. ügynöknek, aki a határon teljesített szolgálatot, ha hazais

iratokhoz juttatja őket. Az ügynök bejemen de abban a pillanatban tartóztatta le őket, amikor át akarták adni a pénzt. A szovjet bíróság mindegyiket három évi szibériai kényszermunkára ítélte. Filipescu így maradt egyedül.

Később a tejügyek népbiztosa, aki szintén romániai származású és Asan Ali Omernek hívják, azt ajánlotta, hogy menjen ő is Szibériába egy ottani nagy tejüzem biztosává. Nem vállalkozott erre, hanem amikor a mult nyáron értesült arról, hogy Románia felvette a diplomáciai viszonyt Oroszországgal, ebben az irányban kezdett dolgozni, hogy román utlevelet kapjon.

Amikor megtudta, hogy Ciunut Románia követe Moszkvába érkezett, felkereste. Így lett ő az első, aki román utlevelet kapott amelyet a szovjet hatóságok szabályos vízummal láttak el.

Filipescu, akkor Tiraspolba ment, ahol azonban nem akartak hinni az iratok valódiságában. Telefonáltak Moszkvába, ahonnan megjött a válasz, amely után két G. P. U. ügynök áthozta Filipescut a Dnyesteren és átadták a román hatóságoknak. Filipescu Brailábament, ahol egyik testvérénél telepedett meg.

Halálos féltékenységi dráma Bihormegyében

Két lövéssel agyonlőtte szeretőjét egy 22 éves legény, aztán elszökött a faluból

Oradea, január 16.

Rövid telefonjele után számolt be ma reggel az ügyészségnek arról a gyilkosságról, amelyet ma hajnalban követett el egy Scurt Vasile nevű Mocvár (Mocsár) községben 22 éves legény, aki agyonlőtte szeretőjét Curt Floare 19 éves leányt. Az ügyész megrendelte a tincsi csendőrség megindította a nyomozást, melynek nyomán valamiképpen sikerült rekonstruálni a megdöbbentő szerelmi gyilkosságot. Az áldozat ugyanis azonnal meghalt, míg a gyilkos emelkedett. Ezidő szerint még nem sikerült elfogni.

Curt Floare már hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott Scurt Vasilevel. A leány nemcsak Scurtöt engedte magához, hanem több falubeli legénnyel udvaroltatott

magának. A legény természetesen féltékeny volt a feltűnő szépségű leányra, akit el is akart venni feleségül.

A gyilkosság közvetlen okát a csendőrség még nem tudta megállapítani, de minden kétséget kizáróan bebizonyosodott, hogy féltékenységből elkövetett gyilkosságról van szó. Tegnap este Curt Floare nem a szeretőjével volt, hanem egy másik fiúval. Ugy látszik ez annyira feldühítette Scurtöt, hogy ma reggel fegyverre (eddig még nem sikerült megállapítani, hogy revolver volt-e vagy puská) elment szeretője házához, hol csak a leány tartózkodott. Lehet, hogy zavart volt köztük, hogy az Scurt Vasile közvetlen közelében.

kétszer a leány felébe lőtt. Mind a két

lövés halálos volt. Curt Floare azonnal meghalt.

A gyilkos pedig, miután ejtette az esetleges nyomokat, eltűnt. Kézzel később érkezett vissza a leány édesanyja, aki bejött vitt az egyik szomszédos házba. A konyha közepén hatalmas vértócsában holtan találta leányát. Azonnal segítségért kiáltott. A faluban lakó orvos segítségére is jött, de már csak a beállott halált konstataálta. A tincsi csendőrség vette kezébe a nyomozást és jelentette a gyilkosságot az ügyészségnek. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását valamint a gyilkos és megszökött leány körözését. A gyilkosság közvetlen okát csak akkor fogják tudni megállapítani, ha sikerül kézrekeríteni a gyilkost.

Kézpénztombola!!!

Megkezdjük nagyszabású kézpénztombolánk előkészítését, amelynél

250 nyeresemény
kerül kiosztásra

A tombolában való részvétel feltételeit lapunk holnapi számában közöljük

Okvetlenül olvassa el!

A hóvihár megállította a vonatokat

Vidékiek nem tudnak bemenni a városba. -- Méteres hó Bihorban

Oradea, január 16.

Amíg Erdély keleti részeiből az a hír érkezik, hogy meleg van és kabát nélkül járnak az emberek, ugyanakkor a nyugati vidéken keddről szerdára virradó éjszaka félelmetes hóvihár tombolt, amely megállította teljesen a forgalmat.

Beigazolódtak újból, hogy a farkas nem eszi meg a telet, amely ha későn is jelentkezik, annál nagyobb erővel borította be fehér takaróval az egész vidéket és okozott egyelőre leküzdhetetlen zavarokat a közlekedésben.

A sűrű havazás kedden reggel indult meg és egyre tombolóbb erővel tartott egész napon át. A hőmérő állása volt a fagyponthoz alatti, kellemes téli látkép váltott fel a nap előtt még komor őszi időjárást. A havazás percenként szünetelt és az esti órákban erőteljes szél kezdett dühöngeni. Most már

nem esett, hanem az orkán csapdosta a havat. Egész éjszaka süvített a szél és az utakat, járdákat becsapdosta hóval, járhatatlanná tette az utat.

A három év előtti hófergeteg lepte el egész Bihorban a vidéket és reggre megfordította a világot.

A vonatok megálltak a nyílt pályán nem tudtak a hóvihárban tovább haladni.

A falusi tejesek és piaci árusok megrekedtek az uton, nem tudtak bejutni a városba. A villamos vasúti közlekedés Oradeán megállt. A sineket befújta a hó. A hólapátok százai kezdtek erős munkába hogy a forgalmi zavarokat megszüntessék és a normális forgalmat helyreállítsák. Reggelre ugyanis a hóvihár szélvihár megállt és a csöndes nyugodt időben remélhető, hogy 1-2 nap alatt minden helyreáll.

Lelátóztatják az oradeai építőiparosok titkárát

Oradea, január 16.

Az oradeai rendőrség tegnap délelőtt elátóztatta Munkstein Miklóst, az építőmunkások szervezetének titkárát, aki ellen a szervezet tanácsa szikkasztás címén feljelentést tett. A 48 éves ember csaknem eszméletét veszítette, amikor meghallotta, hogy elátóztatják. Munksteint egyből kórházba is vitték az ügyészségnek, amely döntést fog tovább sorsa felől.

Balszerie tettét a gyermekgyilkos anyja

Oradea, január 16.

Ismertes olvasóink előtt az a gyermekgyilkosság, melyet Vintere községben egy June Ana nevű 22 éves leányanya elkövetett. Újszülött gyermekét kitette az erdőszélre, ahol megfagyott. A leányanya először tagadta a tettet, később azonban mindent bevallott.

A csendőrség most beszállította az ügyészségnek, ahol vizsgálati fogságba helyezték.

Vakmerő betörések Oradeán

Oradea, január 16.

A kemény tél beálltával Oradeán ismét elszaporodtak a betörések. Tegnap hajnalban ismeretlen egyén behatolt a Sas-vassáregben levő Berger Simon féle ruházatházba, ahonnan azonban csak egy ruha és egy télikabátot vitt el és az üzletben egy óráját hagyott, melyre ráírta, hogy nagyon fázott és a ruhájában és ezért tört be.

Ugyancsak betörők jártak a Wechsler Adolf cég Mihai Viteazul (Napvihar) tőzüzletében, melynek kasszáját feltörték abból 20.000 lej vitték el. A rendőrség mindkét esetben bevezette a nyomozást.

Időjárás

Még erős északi szél, hófúvások. Néhány helyen újabb havazás, nyugatról esetleg havas eső. Az északi lehűlés fokozódása várható, míg a hőmérséklet holnap délutáni órákban bizonytalan.

5 oldal "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935. JANUÁR 17

Nagy tűzvész pusztított a „Primus” cipőgyárban

Huszonnégy munkás dolgozott az üzemben, amikor a tűz keletkezett
Oltás közben leszakadt az épület padlása és két tűzoltó súlyosan megsebesült

Tegnap délután félőtkor hatalmas tűzvész támadt a „Primus” cipőgyár str. Grivitel (Sanc ucca) 11 szám alatti telepén. A

A tűz a gyár uccai frontjár levő földszintes épületében keletkezett. Itt van az úgynevezett „huladék feldolgozó” üzem, ahol a nagy üzemben a szabásból visszamarad bór darabokat készítik ki. Huszonnégy munkás dolgozott az üzemben. Villanyvasalóval simították a bőrt. Valószínűleg rövid zárlat keletkezhetett, mert

szikra pattant ki a vasalóból, mely meggyújtotta az egyik bór darabot.

A láng hamarosan tovaterjedt a bór darabokkal tuhalmozott helyiségben, hol itt, hol ott csaptak fel a lángnyelvek és rövid pillanatok alatt az üzem minden sarkában tűz és fojtó füst támadt.

A munkások és munkásnők hanyatlomlok menekültek. Szerencsére még idejében kiérték az udvarra anélkül, hogy bármelyikük ruhája tüzet fogott volna, azonban bennégett a munkások kabátja és ruhája.

Nvomban értesítették a tűzoltókat, akik Seracu főparancsnok vezetése alatt teljes készséggel vonultak ki és hozzáfogtak az oltáshoz, amit azonban rendkívül megnehezített az a körülmény, hogy

az épület padlásán még rengeteg bóranyag volt felhalmozva.

A tűzoltók csákányokkal lecsontották az épület tetőzetét. Mogyorósi és Nikita tűzoltók pedig felmentek a padlásra, hogy a bóranyagokat lehánviák, a többi tűzoltók pedig a földszinten irányították a vízugarakat a tűzfészek felé. Eyszer csak

irtózatos robajjal leszakadt a padlás

Mogyorósi és Nikita tűzoltókkal, Tope Vasile tűzoltó törzsőrmester és Gaje Jean tűzoltókra.

A láng és füsttengerben az első pillanathoz sem lehetett tudni, mi történt. Mogyorósi és Nikita, akik a bórök közt estek le, csak könnyebben ütötték meg magukat.

Tope törzsőrmestert és Gaje Joant azonban eszméletlen állapotban hozták ki.

Néhány perccel előbb érkezett ki a mentő-

autó, amely Seracu parancsnok rendelkezésére kihozta a tűzoltó tartályokat, hogy felváltásuk a vizesruhájú tűzoltókat. A mentőautó már indulásra készen állott, amikor a szerencsétlenség bekövetkezett.

A két sebesültet a mentőautóval szállították be a kórházba. Különösen Tope törzsőrmester állapotát látszott igen súlyosnak.

A tűzoltóknak végül is sikerült lokalizálniuk a tüzet, illetőleg meggátolni azt, hogy a gyár többi épületére is áttérjedjen, de a bóranyagok égése még a késő esti órákban is

fojtó büzt árasztott és derék tűzoltóink csaknem

éjtélíg dolgoztak az oltáson.

A „Primus” cipőgyár a „Carmen” cipőgyár tulajdona. A kár hozzávetőlegesen becsülés szerint 300 ezer lej. Az épületen kívül egy értékes gép is hasznavehetetlenné vált.

Tekintettel arra, hogy a villamosmű a gyár tözsomszédságában van, a Calea Victoriei (Kolozsvári) uti főkábel kikapcsolták és az áramszolgáltatás a város nagy részében szünetelt. A telefonközpontban is gyertya mellett dolgoztak.

Németországot is meghívják a Népszövetség ülésére, amelyen a Saar-vidék visszacsatolásáról döntenek

Megérkezett a szavazat-vonat Genfbe. -- Nem jelentek meg Saarbrückenben a kommunista lapok

Genfből jelentik: tegnap dében érkeztek meg a genfi pályaudvarra a saarvidéki népszavazás szavazócéduát tartalmazó vonatok. A vonatokat angol katonaság és a népszavazási biztosok kísérték. A pályaudvaron rengeteg újságíró és közönség jelent meg a vonat érkezésének irére. A genfi rendőrség azonban elzárta a pályaudvart, és a hivatalos személyeken kívül csak az újságírók léphettek a peronra.

A Saarvidék ügyében az előterjesztés váratlan akadályokba ütközött. Az okot nem hozták nyilvánosságra, de a tegnapi

után 4 órára összehívott tanácsülés elhalasztották. Hir szerint a Népszövetség azért halasztotta el a tanácsulást, amelyen döntöttek volna véglegesen a Saarvidék kérdéséről, mert felszólította Németországot, hogy haladéktalanul küldje el megbízottait Genfbe, hogy azok is jelen legyenek a történelmi tanácsülésen.

Genfből jelentik: Laval tegnap Titulescuval és Benessel tárgyalt. Titulescu ezután a Balkán szövetség ülésén vett részt. A hónap végén Titulescu visszaérkezik az ország területére.

Leszállította a tábla Gyarmati Miklós volt kommunista tanácsos fogházbüntetését

A helyi tábla tegnap délelőtt tárgyalta Gyarmati Miklós volt kommunista tanácsos bűnperét. Gyarmati 1931-ben a cavaszi árvíz idején röpiratot adott ki, melyben felszólította az árvíz sújtotta telep lakóit, hogy vonuljanak a városháza elé és követeljenek emberi megengedést. Lázítás miatt került a törvényszék elé s itt

hat hónapi börtönre ítélték.

A tegnapi tárgyaláson védője igyekezett enyhíteni a vádat s hivatkozott arra, hogy a törvényszék csak azért ítélte a Gyarmati, mert a röpiratot „forradalmi üdvözléssel” frázissal zárta le. A tábla Gyarmati büntetését három hónapi fogházra szűjtötte

ta le. Az elítélt semmisségi panaszt jelentett be.

Mozgósínházak műsora:

Apollo Mozgó

József Egyiptomban.

Capitol Mozgó:

Az első csók.

Heyman Szinkór

Jean Kiepura énekel.

Omnia Mozgó

Hollywoodi szerelem.

APROHIRDETESEK

Csizma, cipő, sárcipő, hócipő készen és rendelésre olcsón Gálnál. Bulv. Regele Ferdinand 10. 1965

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

Perfektlül főzni tudó jobb családból való házi-kisasszonyt, ki lehetőleg varrni is tud keres uricsalád. Kellemes, nyugodt, otthon Cim a kiadóban. 2344

Bevezetett helyre lapkihordót azonnal felveszünk az esti órákra. Gyakorlottak előnyben. Csillagváros és Velencén lakók jelentkezzenek, a kiadóhivatalba.

Ügyes jömegjelenésű intelligens helybeli ügynök 4—5000 lej kereset havonta. Cim a kiadóban. 2293

Jól főző mindenest hosszabb bizonyítványokkal felveszek február 1-ére, str. Tache Jonescu (Körös ucca) 12. Jelentkezés délelőtt 9—10-ig. 2356

PASZJOR-NYOMDA, ORADEA